

Wpływ sposobu żywienia na zdrowie, sprawną naukę i długość życia

Aneta Kopeć

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydział Technologii Żywności

Katedra Żywienia Człowieka i Dietetyki

ul. Balicka 122, Kraków

PLAN

1. Krótka prezentacja Wydziału Technologii Żywności
2. Sposób żywienia a zdrowie
3. Żywienie a sprawna nauka
4. Żywienie a długość życia

UNIwersytet Rolniczy
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

WYDZIAŁ TECHNOLOGII ŻYWNOSTCI

Balicka 122 st., 30-149 Kraków
<https://wtz.urk.edu.pl>

SPOSÓB ŻYWIENIA A ZDROWIE

Szukaj

O 1000 DNI

[◀ POWRÓT](#)

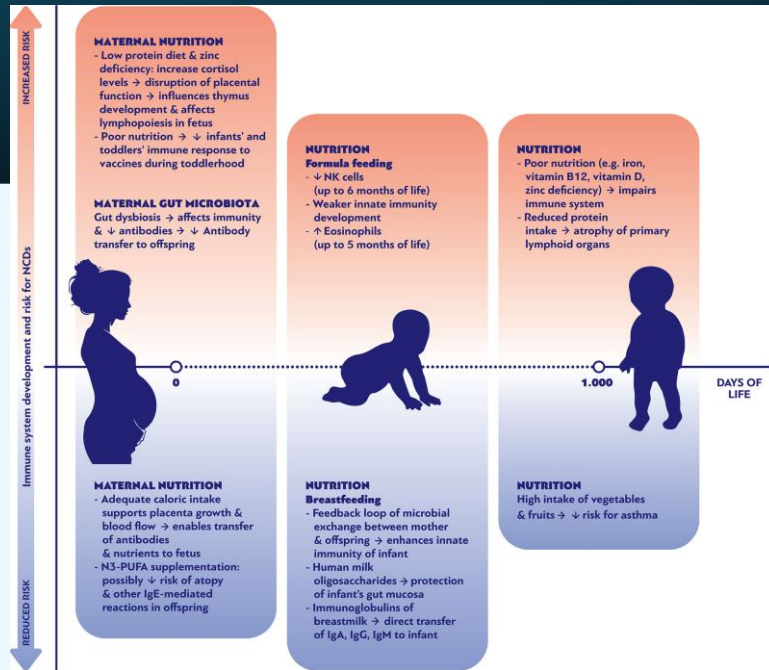
Planowanie

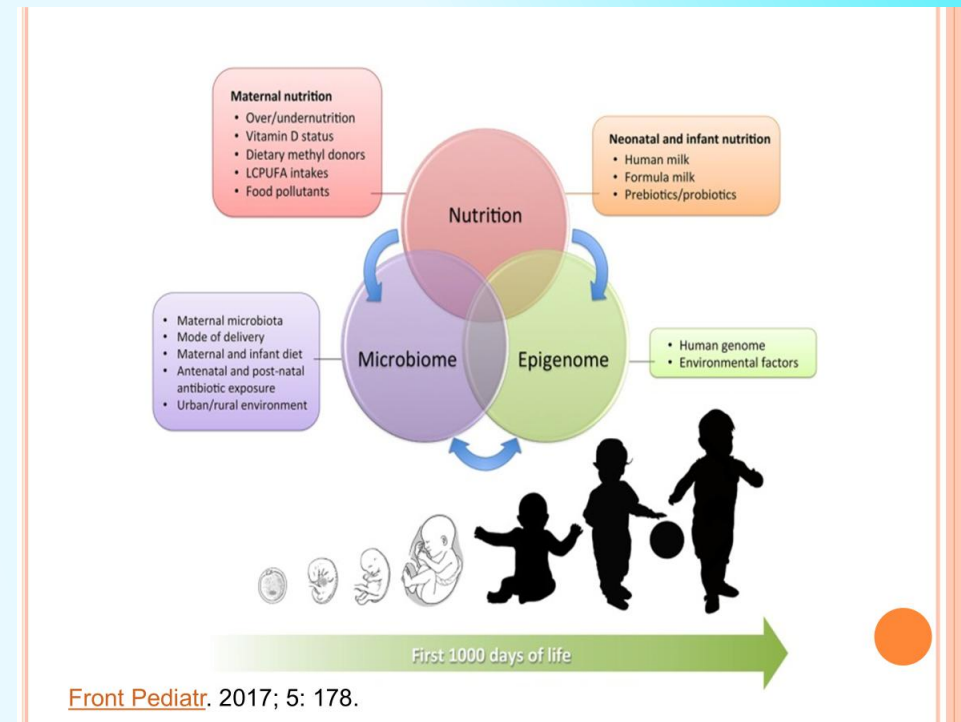
Droga Mamo, Drogi Tato, już na etapie planowania ciąży masz wpływ na zdrowia dziecka w dorosłym życiu!

Kluczowy etap 1000 pierwszych dni liczony jest **już od poczęcia** i warto się do niego **dobrze przygotować**. Sprawdź, jak **pozytywnie wpłynąć na zdrowie** maluszka w przyszłości.

<https://doi.org/10.3389/fimmu.2021.644269>

Front Pediatr. 2017; 5: 178.

Zalecenia Żywieniowe dla kobiet w ciąży i karmiących

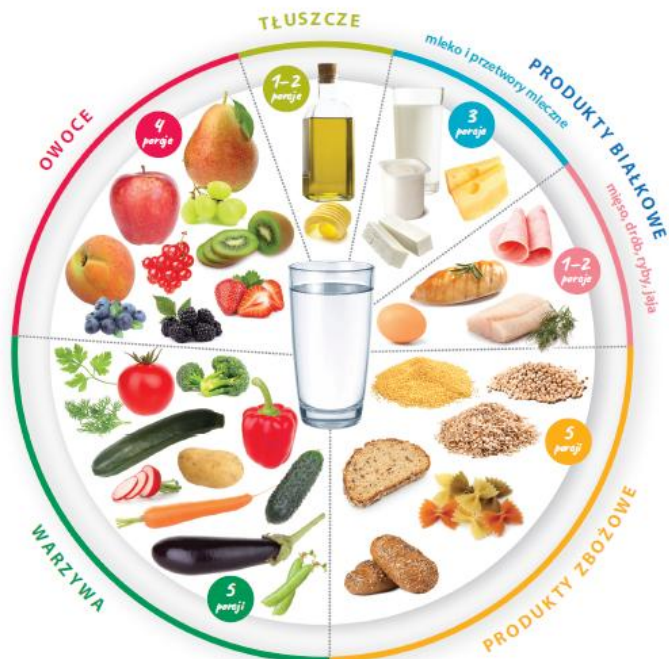
Zalecenia żywieniowe dla dzieci kolejnych etapach wzrostu

- karmienie piersią wyłącznie do 6 m.ż.,
- ok. 6 m.ż. wprowadzanie posiłków uzupełniających,
- karmić piersią można do 2 lat.

PORADNIK żywienia dziecka

w wieku od 1. do 3. roku życia

Jakie produkty należy
wykorzystywać w żywieniu
dziecka

Podstawy
żywienia

PRODUKTY BIAŁKOWE	
4-5 porcje	
mleko i produkty mleczne	mięso, drób, ryby, jaja
3 porcje	1-2 porcje
PRODUKTY ZBOŻOWE	
5 porcje	
WARZYWA	
5 porcje	
OWOCE	
4 porcje	
TŁUSZCZE	
1-2 porcje	

IMD, 2020

PIRAMIDA ZDROWEGO ŻYWIENIA I STYLU ŻYCIA DZIECI I MŁODZIEŻY (4-18 lat)

Instytut
Żywności
i Żywienia

Spożywanie zalecanych w piramidzie produktów spożywczych w odpowiednich ilościach i proporcjach oraz codzienna aktywność fizyczna i inne elementy stylu życia są kluczem do zdrowia, prawidłowego rozwoju i dobrych wyników w nauce.

Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym

Zalecenia zdrowego żywienia
JEDZ RÓŻNORODNE PRODUKTY KĄDEGO DNIA

Jedz więcej:

- Produktów zbożowych z pełnego ziarna (np. płatki owsiane, pieczywo razowe, makaron razowy, kasze);
- Różnokolorowych warzyw i owoców - więcej warzyw niż owoców;
- Nasion roślin strączkowych (np. fasola, groch, ciecierzycę, soczewica, bób);
- Ryb (zwłaszcza tłustych morskich);
- Produktów mlecznych niskotłuszczowych, zwłaszcza fermentowanych;
- Orzechów i nasion (np. orzechów włoskich, pestek dyni, nasion słonecznika).

Jedz mniej:

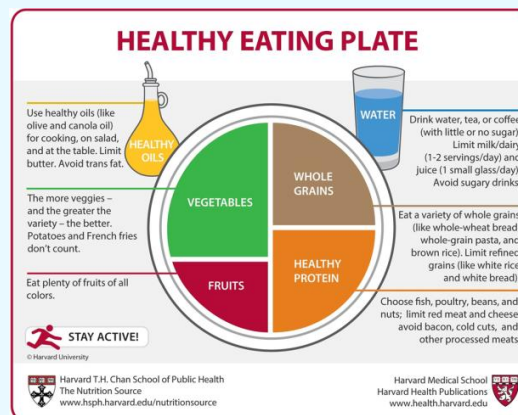
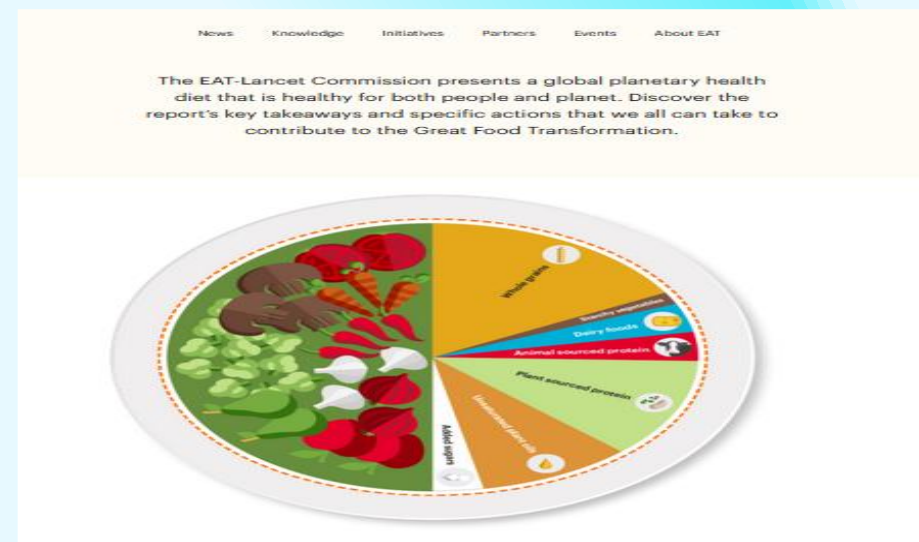
- Soli;
- Mięsa czerwonego i przetworów mięsnych (m.in. kiełbas, wędlin, boczku);
- Cukru i słodzonych napojów;
- Produktów przetworzonych (takich jak: fast food, słone przekąski, herbatniki, batony, wafelki) z dużą zawartością soli, cukrów i tłuszczów.

Zamieniaj:

- Przetworzone produkty zbożowe (np. jasne pieczywo, słodkie płatki śniadaniowe) na pełnoziarniste;
- Mięso czerwone i przetwory mięsne na ryby, drobię, jaja, nasiona roślin strączkowych i orzechy;
- Słodkie napoje na wodę;
- Tłuszcze zwierzęce na tłuszcze roślinne (oleje np. rzepakowy, oliwa z oliwek);
- Produkty mleczne pełnotłuste na niskotłuszczowe (mleko, jogurt, kefir, masłanka, biały ser);
- Smażenie, grillowanie na gotowanie w tym na parze, duszenie lub pieczenie.

Bądź aktywny fizycznie, utrzymuj masę ciała w normie

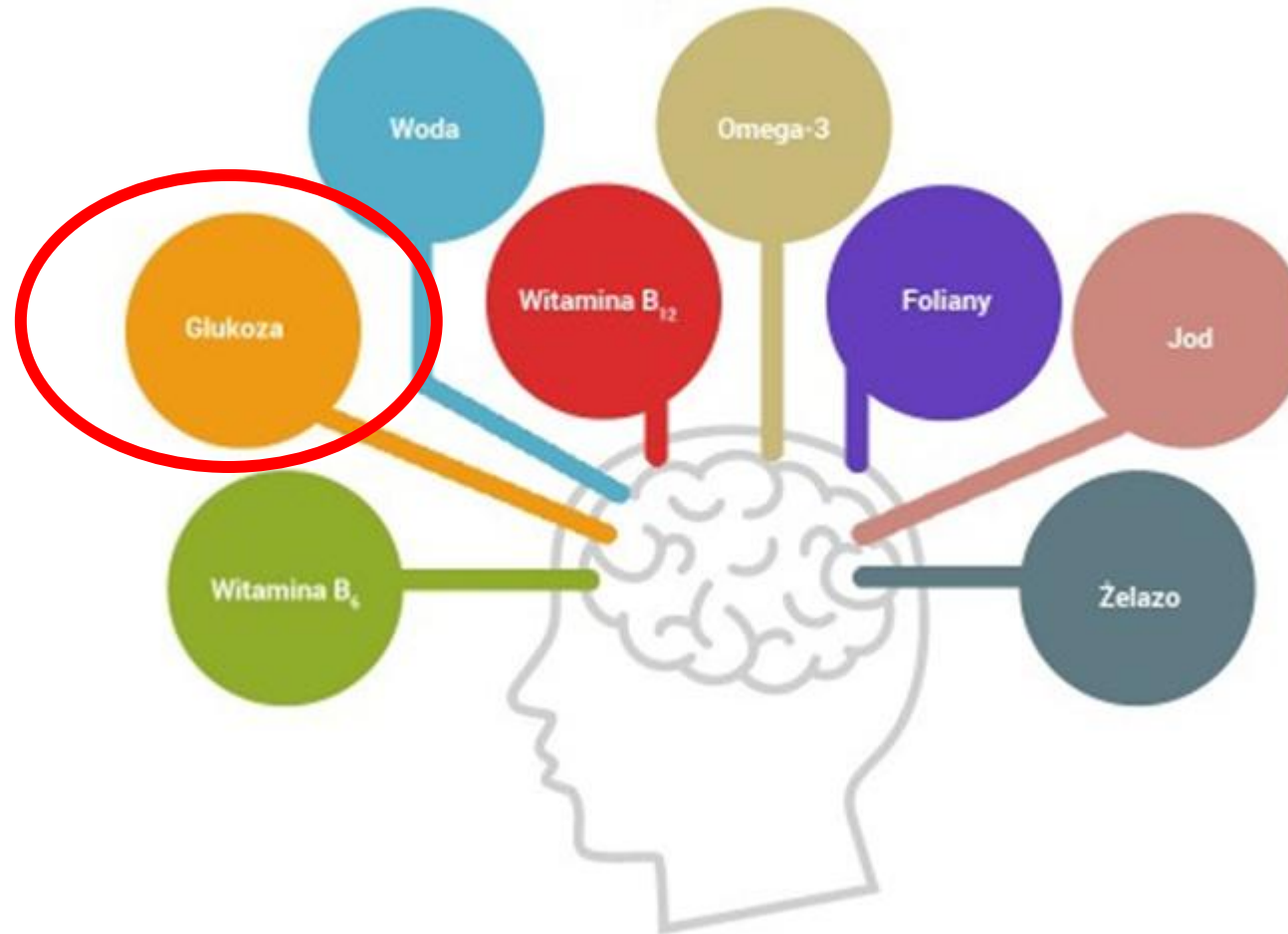
Jśli chorujesz na choroby przewlekłe skonsultuj swój sposób żywienia z dietetykiem.

Żywnienie a sprawna nauka

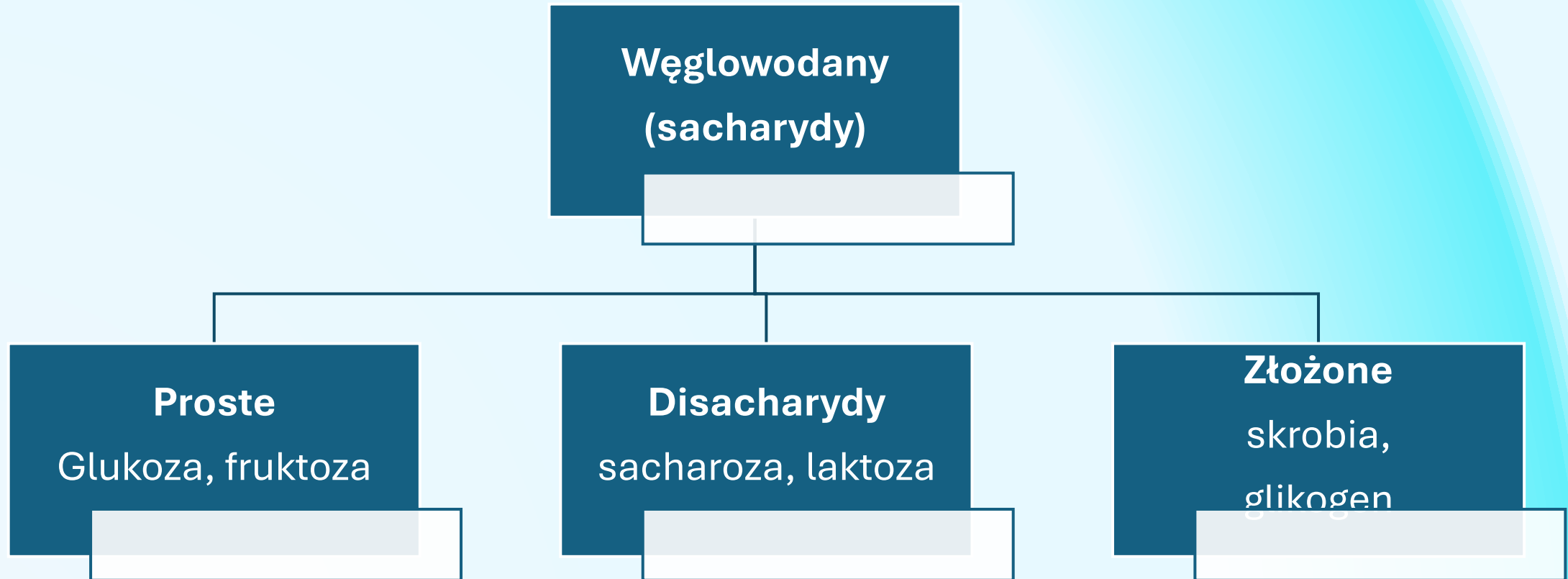
Odpowiednie odżywianie a oceny w szkole

<https://ncez.pzh.gov.pl/dzieci-i-mlodziez/odpowiednie-odzywianie-a-wyniki-w-nauce/>

Węglowodany wróg czy sprzymierzeniec?

Carbohydrate intake for adults and children

WHO guideline

10% całkowitego
zapotrzebowania
energetycznego z
węglowodanów łatwo
przyswajalnych (sacharoza,
laktoza, glukoza, fruktoza....)

Guideline:

**Sugars intake for
adults and children**

WHO, 2015, 2024

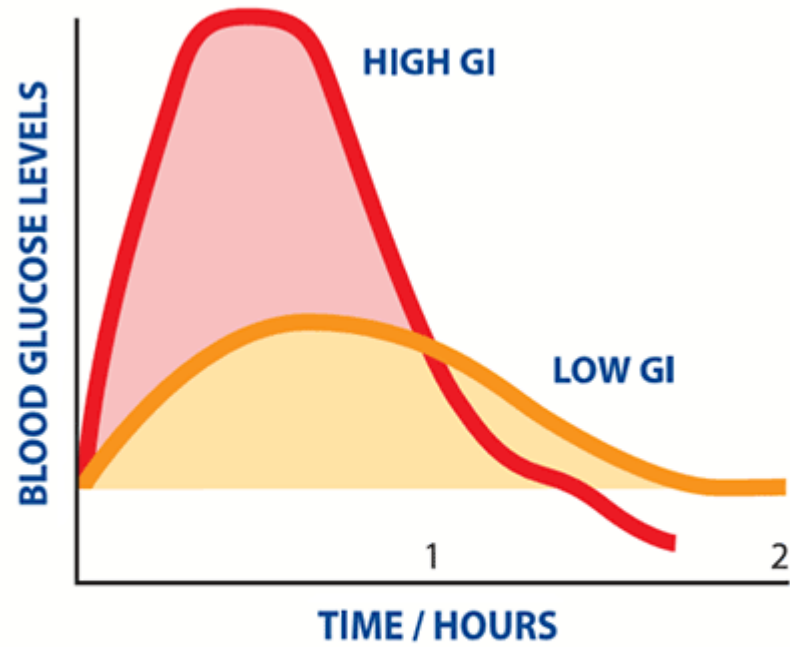
100 ML, KCAL 64
SACHAROZA 0,2 G
LAKTOZA 4,6 G

100 G,
103 KCAL,
SACHAROZA 28 G

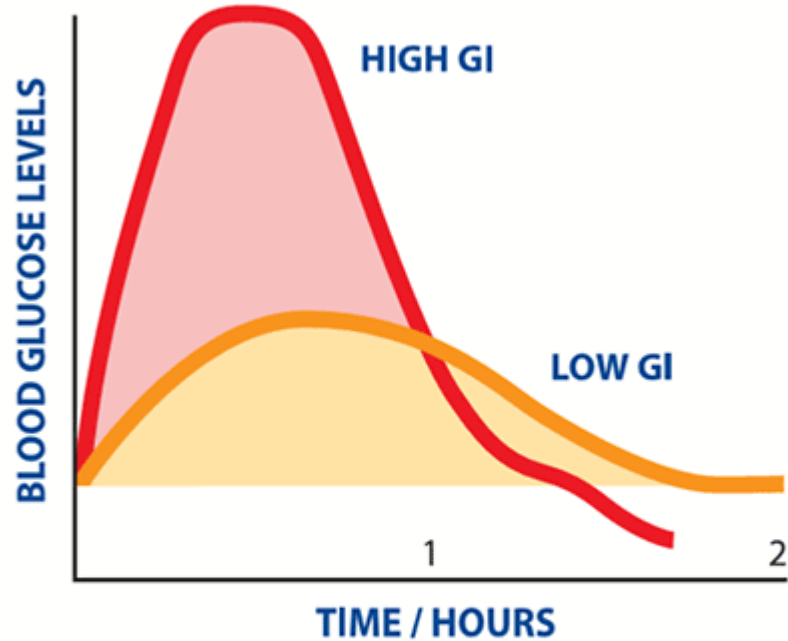

100G, KCAL 89,
SACHAROZA 11 G

The amount of carbohydrate in the reference and test food must be the same.

Indeks glikemiczny

The amount of carbohydrate in the reference and test food must be the same.

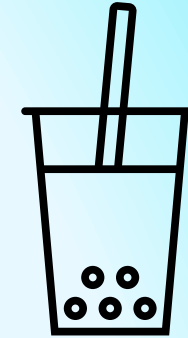
Spożywanie produktów szybko podnoszących stężenie glukozy we krwi powoduje:

- zwiększenie aktywności ruchowej,**
- trudności z koncentracją,**
- po dłuższej chwili senność i zmęczenie,**
- uczucie głodu.**

Nadmierne spożycie produktów obfitujących w mono i disacharydy w długim okresie czasu powoduje także:

- Próchnicę
- Nadwagę
- Otyłość
- Problemy skórne

**Sok/napój energetyczny/napój owocowy, cola/pepsi..... 250 ml
cukry: 25 g – 5 łyżeczek**

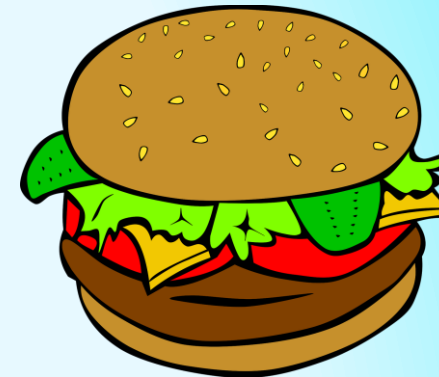
100 g
kcal 385

100 g
kcal 536

100 g
kcal 332

100 g
kcal 300

ŻYWIENIE A DŁUGOŚĆ ŻYCIA

Nieprawidłowy sposób żywienia zwiększa ryzyko:

- **nadwagi i otyłości**
- **cukrzycy typu II,**
- **nadciśnienia tętniczego,**
- **astmy**
- **miażdżycy,**
- **nowotworów.**

Wybrane błędy żywieniowe popełniane przez Polaków:

- niskie spożycie tłuszczów i produktów bogatych w nienasycone kwasy tłuszczowe,
- bardzo nieregularne spożywanie posiłków;
- zwiększona konsumpcja żywności typu „FAST FOOD”,

Wybrane błędy żywieniowe popełniane przez Polaków

- zbyt małe spożycie pieczywa razowego, grubych kasz oraz suchych nasion roślin strączkowych,
- nadmierne spożycie soli ok.15 g/dzień,

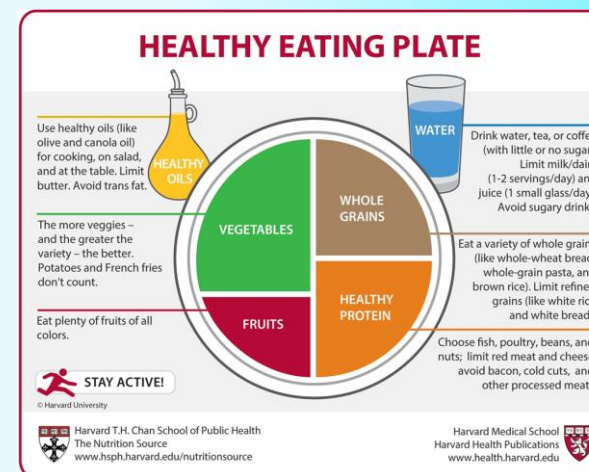
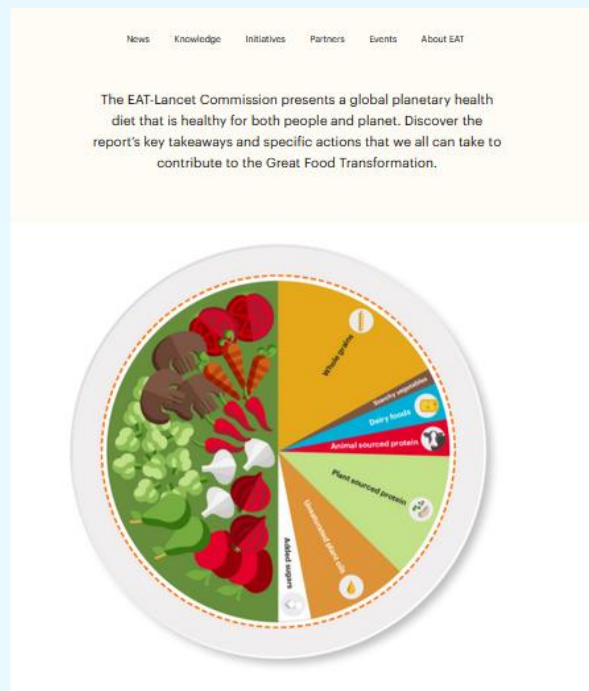
Prof. Stanisław Berger 1923-2024

wrzesień 2023

Zasada 7 U

1. Urozmaicenie
2. Umiarkowanie
3. Uregulowanie
4. Umiejętność sporządzania potraw
5. Uprawianie sportu
6. Unikanie nadmiaru
7. **Uśmiechnij się**

Aktualne zalecenia żywieniowe

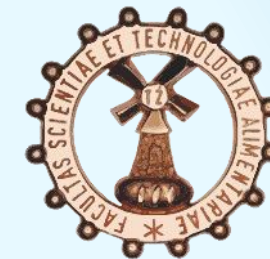
PODSUMOWANIE

Zasada 7 U

1. **Urozmaicenie**
2. **Umiarkowanie**
3. **Uregulowanie**
4. **Umiejętność sporządzania potraw**
5. **Uprawianie sportu**
6. **Unikanie nadmiaru**
7. **Uśmiechnij się**

WYDZIAŁ TECHNOLOGII ŻYWNOŚCI

KSZTAŁCIMY STUDENTÓW

NA KIERUNKACH:

- Technologia Żywności i Żywnienie Człowieka
- Dietetyka
- Browarnictwo i Słodownictwo
- Gastronomia i Catering Dietetyczny
- Technologia Biokosmetyków

Studia podyplomowe

 UNIWERSYTET ROLNICZY
im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

STUDIA PODYPLOMOWE

Dietetyka i dietoterapia (doskonalące)
oraz
Dietetyka i dietoterapia - kwalifikacyjne dla nauczycieli

Wydział Technologii Żywności Uniwersytetu Rolniczego
Katedra Żywienia Człowieka i Dietetyki
Adres: ul. Balicka 122, 30-149 Kraków
Telefon: 12 662 48 16; 12 662 48 14; 664 470 745
Email: Katarzyna.Drzewowska@urk.edu.pl
Szczegółowe informacje: www.wtz.urk.edu.pl
zakładka: kandydat/studia podyplomowe

Czas trwania: 2 semestry
Termin rozpoczęcia:
październik lub styczeń/luty każdego b.r.
Odpłatność za 1 semestr:

- studia doskonalące- 2 700 PLN
- studia kwalifikacyjne- 2 900 PLN

ZAPISZ SIĘ JUŻ DZIŚ!!!

Kursy edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu edukacji prozdrowotnej:

Żywnienie człowieka

Mikrobiologia

Jakość i bezpieczeństwo żywności.....

Literatura

Rychlik E., Stoś K., Woźniak A., Mojska H., 2024. Normy żywienia dla populacji Polski. Wyd Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy

<https://ncez.pzh.gov.pl>

Gawęcki J., (red) 2022. Żywnienie człowieka zdrowego i chorego. Wyd. PZWL, Warszawa

www.who.int

www.1000dni.pl

<https://www.thelancet.com/commissions-do/eat>

<https://pixabay.com>